

Eesti Teaduste Akadeemia Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuse põhimäärus

Registreeritud haridusministri 11.04.2001. a.
käskkirjaga nr 136
Kinnitatud Eesti Teaduste Akadeemia üldkogus
19. aprillil 2000

I. Üldsätted

1. Eesti Teaduste Akadeemia Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus (edaspidi – Kirjanduskeskus) on Eesti Teaduste Akadeemia (edaspidi – Akadeemia) asutus, mis moodustati Akadeemia Presiidiumi otsusega 16. veebruarist 1993. a. Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituudi kirjandusosakonna ja sama instituudi koosseisu kuulunud Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuse baasil ning mis 30. märtsil 1998.a. kujundati ümber Akadeemia teadusasutuseks. 1. jaanuarist 1995. a. kuni 30. märtsini 1998. a. oli Kirjanduskeskus riigi teadusasutusena Haridusministeeriumi haldusalas.
2. Kirjanduskeskuse tegevuse põhimõtteliseks aluseks on Akadeemia kunagise liikme Friedebert Tuglase testament 8. maist 1970. a., millega F. Tuglas pärandas kogu endale kuuluva vara Akadeemiale eesmärgiga asutada tema elupaigaks olnud majas aadressil Tallinn, Väikese Illimari 12, majamuuseum-uurimiskeskus.
3. Akadeemia asutusena kuulub Kirjanduskeskus humanitaar- ja sotsiaalteaduste osakonna juurde ning arendab oma tegevust Akadeemias selle osakonna kureerimisel ja vahendusel.
4. Akadeemia asutusena täidab Kirjanduskeskus oma funktsioone ja ülesandeid autonoomselt, tal on iseseisev eelarve ning oma pangaarve ja pitsat.
5. Kirjanduskeskuse aadress on Tallinn, Roosikrantsi 6. Kirjanduskeskuse muuseumiosakonna aadress on Tallinn, Väikese Illimari 12.
6. Kirjanduskeskus on teadus- ja arendusasutus, mis juhindub Akadeemia põhikirjas fikseeritud põhimõtetest ja eesmärkidest.
7. Kirjanduskeskus tegutseb teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse, Eesti Teaduste Akadeemia seaduse ja teiste õigusaktide ning Eesti Teaduste Akadeemia põhikirja, Akadeemia humanitaar- ja sotsiaalteaduste osakonna põhimääruse ja oma põhimääruse alusel.
8. Kirjanduskeskuse põhimäärus ja selles tehtavad muudatused võetakse vastu Kirjanduskeskuse teadusnõukogu (edaspidi – teadusnõukogu) otsustega, mille poolt on hääletanud vähemalt kaks kolmandikku teadusnõukogu liikmetest. Põhimääruse kinnitab

Akadeemia üldkogu. Kirjanduskeskuse põhimäärus ja selle muudatused registreeritakse Haridusministeeriumis ning need jõustuvad nende registreerimise hetkest.

II. Põhiülesanded

9. Kirjanduskeskuse põhiülesandeks on eesti rahvuskirjanduse ja humanitaarse kirjasõna alusuuringud ning nende publitseerimine vastavalt oma põhisuundadele ja uurimistöö plaanile. Kirjanduskeskuse muuseumiosakonna tööülesannete hulka kuulub ka osakonnas hoitavate kogude ja kogu F. Tuglase pärandvara ning Kirjanduskeskuse bilansis oleva maja ja selle juurde kuuluva krundi hooldamine, loeng-ekskursioonide läbiviimine ja üksikkülastajate teenindamine.

10. Kirjanduskeskus korraldab teaduskonverentse, sümposioone ja seminare, kutsub kokku teaduslikke nõupidamisi, arendab lepingute, ühisprojektide ja –programmide alusel teadusalast koostööd nii kodu- kui välismaiste partneritega.

11. Kirjanduskeskus osaleb ülikoolide ja teiste õppeasutuste töös vastavalt oma uurimissuundadele ja võimalustele.

12. Kirjanduskeskus propageerib oma teadusvaldkonna saavutusi ja informeerib üldsust oma tegevusest.

III. Õigused

13. Kirjanduskeskusel on õigus määrata oma organisatsiooniline struktuur, valida teadustegevuse viise ja meetodeid ning otsustada oma tegevuse tulemuste kasutamise üle.

14. Kirjanduskeskusel on kirjastamisõigus.

15. Kirjanduskeskusel on õigus määrata stipendiume uurijatele ja üliõpilastele.

16. Kirjanduskeskusel on õigus arendada oma tegevuse materiaalseks kindlustamiseks seaduses ettenähtud korras majandustegevust, kasutades selleks kokkuleppelistel tingimustel oma tööpinda ning põhi- ja käibevahendeid.

IV. Juhtkond ja teadusnõukogu

17. Kirjanduskeskuse direktor on ainujuhtimise põhimõttel kõigi Kirjanduskeskuse vahendite kasutaja, kes üldjuhina vastutab kogu Kirjanduskeskuse tegevuse eest. Direktori äraolekul on vastavad volitused ja kohustused tema poolt määratud asendajal.

18. Kirjanduskeskuse direktori kinnitab tähtajaliselt kuni viieks aastaks ametisse Akadeemia juhatus avaliku konkursi tulemuste alusel. Direktori valimine konkursi korras toimub Akadeemia juhatuse kinnitatud reglemendi järgi.

19. Kirjanduskeskuse direktoriga sõlmib ja lõpetab Akadeemia nimel tähtajalise töölepingu Akadeemia peasekretär.
20. Kirjanduskeskus ja selle direktor on aruandekohustuslikud Akadeemia presidendi, juhatuse ning humanitaar- ja sotsiaalteaduste osakonna ees.
21. Kirjanduskeskusel on teadusnõukogu, mille koosseisu kinnitab Akadeemia juhatuse humanitaar- ja sotsiaalteaduste osakonna ettepanekul.
22. Kirjanduskeskuse teadusnõukogu on 13-liikmeline. Nõukogu volitused kehtivad viis aastat, juhul kui uus direktor ei pea vajalikuks teadusnõukogu uut komplekteerimist varem. Teadusnõukogu esimees on Kirjanduskeskuse direktor, aseesimees teadusdirektor või teadussekretär. Peale nende kuulub nõukogusse 11 liiget, neist neli valitakse Kirjanduskeskuses töötavate teadustöötajate hulgast. Teadusnõukogu välisliikmetest (kokku seitse) nimetab neli direktor ja kolm Akadeemia juhatuse.
23. Teadusnõukogu on otsustusvõimeline, kui kohal on vähemalt kaks kolmandikku tema liikmetest. Otsus võetakse vastu kohalolijate lihthäälteenamusega, kui põhimäärus ei sätesta teisiti. Häälte võrdsel jagunemisel korraldatakse kordushääletus. Kui ka kordushääletusel jagunevad hääled võrdselt, siis edasise tegevuse otsustab teadusnõukogu esimees.
24. Teadusnõukogu võtab vastu Kirjanduskeskuse teadustöö põhisuunad, arutab läbi ja kinnitab teadusteemad ning vastavad aruanded, arutab läbi Kirjanduskeskuse struktuuris tehtavad muudatused. Kirjanduskeskuse nõukogul on õigus taotleda direktori taandamist enne töölepingu tähtaja lõppu ja uue direktori valimist ning ametisse kinnitamist.
25. Kirjanduskeskuse teadusdirektori ja/või teadussekretäri ning muuseumiosakonna juhataja valib teadusnõukogu direktori poolt esitatud kandidaatide hulgast. Valitud teadusdirektori ja/või teadussekretäri ning muuseumiosakonna juhataja kinnitab ametisse direktor, kes sõlmib nendega tähtajalise töölepingu.
26. Korralised teadustöötajad valib teadusnõukogu vastavalt teadus- ja arendustegevuse korralduse seadusele. Kirjanduskeskuse direktoril on õigus tööle võtta erakorralisi teadustöötajaid.

V Finantseerimine

27. Kirjanduskeskus saab oma tegevuseks vajalikud rahalised vahendid riigi eelarvest ja muudes allikatest. Vahendeid käsutab Kirjanduskeskuse direktor käesolevas põhimääruses punkt 17 kehtestatud tingimustel ja korras.

VI Aruandlus ja riiklik järelevalve

28. Kirjanduskeskus peab tema kasutuses olevate varade ja vahendite kasutamise kohta raamatupidamise ja statistilist arvestust seadusega kehtestatud korras.

29. Kirjanduskeskusele eraldatud riiklike vahendite sihtotstarbelist kasutamist kontrollivad Rahandusministeerium, Haridusministeerium ja Riigikontroll.

30. Kirjanduskeskuse finantsmajanduslikku tegevust kontrollib presidendi ülesandel Akadeemia pearaamatupidaja.

VII Tegevuse lõpetamine

31. Kirjanduskeskuse tegevuse lõpetab üldkogu otsuse alusel Eesti Teaduste Akadeemia.